

Transkatetra vārstuļa protēzes implantācija deģenerētas sirds vārstuļa bioprotēzes korekcijai (pirmie trīs gadījumi)

*Mārtiņš Kalējs¹, Pēteris Stradiņš²,
Ainārs Rudzītis³, Inga Narbute³, Aļona Grāve³,
Romans Lācis², Andrejs Ērglis³*

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Biomehānikas laboratorija, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Ķirurģijas katedra, Latvija

³ Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca,
Latvijas Kardioloģijas centrs

Ievads. Transkatetra aortas vārstuļa implantācija (TAVI) kopš ieviešanas klīniskajā praksē 2002. gadā ļoti ātri ir izplatījusies kā plaši akceptēta metode, ārstējot pacientus ar aortas vārstuļa stenozi, kuru individuālais risks konvencionālai sirds operācijai ir ļoti augsts. Pēdējos gados jo biežāk TAVI tiek pielietota arī deģenerējušos aortas un mitrālā vārstuļa bioprotēžu korekcijai, lai izvairītos no atkārtotas operācijas ar paaugstinātu risku.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Šī darba mērķis ir demonstrēt transkatetra vārstuļu protēžu implantācijas iespējas deģenerējušos bioprotēžu korekcijai. Tika apkopoti dati par visiem gadījumiem, kuros TAVI pielietota bioprotēzes korekcijai Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā no 2009. gada līdz 2017. gada februārim. Dati iegūti no TAVI reģistra un pacientu slimības vēsturēm.

Rezultāti. Kopš 2009. gada līdz šim transkatetra vārstuļu protēžu implantācija ķirurģiskas bioprotēzes korekcijai tikusi pielietota trīs reizes. Divos gadījumos, lai koriģētu deģenerējušos mitrālā vārstuļa bioprotēzi, un vienā gadījumā – aortālu. Viens no šiem gadījumiem ir unikāls Latvijai un ļoti rets arī pasaules līmenī (mazāk par 10 gadījumiem), kad vienā posmā ar transkatetra metodi tika koriģēta deģenerējušies mitrālā vārstuļa bioprotēze un natīvā aortas vārstuļa stenoze.

Pacientu vidējais vecums bija 76 gadi, visi trīs bija vīrieši. Diviem no viņiem pirms tam bija veikta mitrālā vārstuļa protezēšanas operācija ar un bez koronāro artēriju šuntēšanas un vienam aortas vārstuļa protezēšana kombinācijā ar šuntēšanu. Laiks pēc ķirurģiskās bioprotēzes implantācijas bija 11 mēneši, 3 gadi un 17 gadi.

Visos trīs gadījumos operācijās tika izmantots *Edwards SapienXT* vārstulis, kas mitrālo bioprotēžu gadījumā tika implantēts transapikālā ceļā un aortālās bioprotēzes gadījumā – transfemorālā ceļā. Mitrālo bioprotēžu korekcijai tika izmantota *SapienXT* 29 mm protēze, aortālā pozīcijā 23 mm. Visas procedūras noritēja bez sarežģījumiem un vēlinām procedūras komplikācijām. Vidējais procedūras ilgums bija 2 h un 3 min (1 h un 30 min – 2 h un 25 min). Pacients pēc transfemorālās procedūras tika izrakstīts jau 5. pēcoperācijas dienā. Abu pacientu pēc mitrālās korekcijas hospitalizācija bija ilgāka – 39 un 48 dienas, kas vienā gadījumā bija saistīta ar grūti koriģējamu kardiālu mazspēju un otrā – ar spondilodiscītu un mielodisplastisko sindromu, kas bija diagnosticēts jau preoperatīvi.

Secinājumi. Šie gadījumi apstiprina, ka ir iespējams sekmīgi un droši miniinvazīvi ar transkatetra vārstuļa protēzi koriģēt deģenerējušās ķirurģiski implantētās bioprotēzes. Šī pozitīvā pieredze sniedz jaunas iespējas sarežģītu sirdskaišu ārstēšanai pacientiem, kuri jau agrāk ir operēti un kuru vispārējais stāvoklis nepieļauj veikt atkārtotu vaļēju sirds operāciju.

VPP "Biomedicīna sabiedrības veselībai" apakšprojekts 1.5.